

Metodický materiál a návrhy cvičení pro učitele

JIŘÍ KOVO VIDĚNÍ

"DOKUMENTÁRNÍ DETEKTIVKA
S GLOBÁLNÍM PACHATELEM"

Svet podľa môjho tatka / The World According to My Dad

Tiráž

Český název: Jiříkovo vidění

Slovenský název: Svet podľa môjho tatka

Anglický název: The World According to My Dad

Námět: Marta Kovářová, Jiří Svoboda

Režie: Marta Kovářová

Kamera: Marta Kovářová, Petr Kačírek

Hudba: Marta Kovářová (Budoár staré dámy)

Střih: Varvara Šatunova

Zvuk: Klára Jašková, Michal Gazdag

Dramaturgie: Jan Gogola, ml.

Produkce a distribuce: Jan Bodnár, Jan Hubáček (Gnomon Production s.r.o.),

Silvia Panáková (Day Hey s.r.o.)

Koprodukce: Marta Kovářová, Silvia panáková (Day Hey s.r.o.)

Země: Česká republika

Rok výroby: 2023

Délka: 77 minut

Autoři textu: Pavel Bednařík, Marta Kovářová

Konzultace: Jindřiška Svobodová, Jiří Svoboda

Školní projekce filmu Jiříkovo vidění zajišťuje Pavel Bednařík:

pavel.bednarik@gmail.com, +420 605 844 090

Projekce s diskusí může zabrat 3 hodiny (projekce delší verze + diskuse) nebo 2 hodiny (kratší verze filmu). Délka se dá upravit individuálně dle domluvy. Hosté debaty mohou být tvůrci Marta Kovářová, Jiří Svoboda nebo lektor Pavel Bednařík. K filmu je možno připravit workshop.

Běžné náklady na projekci jsou 2000,- (+ DPH), případně náklady na cestovné hostů. Individuální domluva dle možností škol, či organizace online diskuse s autory je možná.

O filmu

„Myslím si, že už je natočeno dostatek alarmujících i otravně edukativních filmů o klimatické krizi. Téma je často podáváno fatálně. Měla jsem štěstí; táta má nejen nápad, jak z krize ven, ale i dar podávat věci s humorem.“

Marta Kovářová, režisérka filmu

Anotace

Krátká synopse

Dokument Jiříkovo vidění zachycuje společný sen materiálového vědce Jiřího a jeho dcery, umělkyně Marty, o efektivním řešení na záchranu planety. Kreativně a s humorem hledají cesty prosazení ideje, která může odvrátit klimatickou krizi. Společně nahlíží do různých světů, kde s nimi nikdo nepočítá. Snaží se porozumět nejen politice, ale i jeden druhému.

Delší anotace

Brněnský samorost, materiálový fyzik a vášnivý kutil Jiří Svoboda má ideu, jak zachránit planetu a odvrátit klimatickou krizi. Idea má název globální uhlíková daň a 100% dividenda. Nikdo ho ale neposlouchá. Jeho dceru Martu, hudebnici a matku dvou dětí, to štve. Bere kameru a jde s tátou „do světa“. Chce prověřit, jestli by svět mohl fungovat tak, jak si otec představuje. Humor do filmu přinášejí jejich rozdílné charaktery a společně vymyšlené strategie, jak a komu ideu předkládat. Setkávají se s ekology, aktivisty, experty, lobbisty a politiky, aby se z kuchyně dostali až na světový klimatický summit. Pokusy o pronikání do veřejných struktur obnažují povahu moci, která rozhoduje o tom kdo, s jakým tématem a kam může vstupovat.

Všichni oslovení se shodují na tom, že Jiřího představa o změně světa by byla ideálním řešením. Přesto po čtyřech letech putování se svojí myšlenkou stojí sami proti všem. Přicházejí s nápadem příliš pozdě? Nebo příliš brzy? Ačkoliv se jim nedaří uspět na poli mezinárodní politiky, objevují nečekané rozměry svého společného vztahu a díky tomu jedou ze světového summitu v Glasgow domů s písní na rtech. „Tax the Carbon Globally!“

Silný osobní příběh, Jiřího humor a charisma, Martiny originální písně, syrový filmový materiál a inspirativní nápad na záchranu planety vytváří nepřehlédnutelný snímek s potenciálním celospolečenským dopadem.

Tvůrci a hlavní postavy

Bc. MgA. Marta Kovářová, Ph.D

Režisérka a spoluautorka námětu Marta Kovářová vystudovala Fakultu výtvarných umění a Přírodovědeckou fakultu Masarykovy univerzity v Brně. V současnosti učí na Katedře výtvarné výchovy Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity v Brně. Založila a zpívá v kapele [Budoár staré dámy](#) a ve sboru [Kolegyně korále](#). Žije s dvěma dětmi a manželem v Dolní Cerekvi, kde založili kulturní spolek [Roztoč kolektiv](#) podporující komunitní aktivity.

RNDr. Jiří Svoboda, CSc., DSc.

Spoluautor a Martin otec Jiří Svoboda vystudoval fyziku pevných látek na Přírodovědecké fakultě dnešní Masarykovy univerzity. [V Ústavu fyziky materiálů AV ČR](#) se zabývá termodynamickým modelováním transportních jevů a vývojem mikrostruktury v pevných látkách. Jakožto etablovaný materiálový fyzik vyvíjí s kolegy slitinu budoucnosti, která má odolat extrémně vysokým teplotám. Ve svém volném čase se již desítky let zabývá efektivním řešením klimatické krize a navrhuje a staví pasivní domy dle vlastního konceptu, který nazval [Optimalizmus](#).

„Nakažlivým, podnětným, vtipným, zaťatým a místy až otravným zosobněním planetárního vědomí se zde stává brněnský samorost, akademický kutil i analytický Don Quijote, který vyráží na světová fóra s ponožkami v sandálech.“

Jan Gogola ml. (dramaturg)

Práce s filmem ve výuce

„Ukazuje se, že jednou z možností, jak čelit environmentální úzkosti, je vedle sdílení emocí s jinými lidmi také smysluplné zapojení do péče o životní prostředí, ať už na úrovni běžného spotřebitelského jednání, tak na úrovni občanské angažovanosti. Škola by měla otevírat dveře k aktivní práci pro životní prostředí, a nikoli probouzet obavy, které žáky stresují a nakonec k žádnému smysluplnému jednání nemotivují.“

Zdeněk Hromádka, [portál RVP](#)

Cílové skupiny a zaměření

Snímek Jiříkovo vidění je vhodný pro všechny stupně středních škol a víceletá gymnázia, případně také pro žáky a třídní kolektivy od 8. třídy (14–15 let). Pedagogické zkušenosti režisérky i jednoduchý styl vyprávění usnadňují porozumění i následnou diskusi o tématech, jako jsou změna klimatu, aktivismus, globální oteplování, občanská angažovanost, hranice demokracie, spotřební chování, vliv médií, ale také principy dokumentárního filmu a způsoby vyprávění.

Film je více než dokumentárním filmem spíše **osobním pohledem autorky**. Ta sleduje a podporuje aktivity jejího otce Jiřího Svobody ve snaze prosadit řešení klimatické krize. Aktivistický přístup, humor a mladistvý elán Marty je srozumitelný pro žáky s rozmanitým kulturním a sociálním zázemím a může pomoci překlenout rozdíly u znevýhodněných žáků či studentů.

Film získal hl. cenu za nejlepší populárně–vědecký film na Academia Film Olomouc, cenu online publika a studentské poroty na Mezinárodním festivalu dokumentárních filmů v Jihlavě v roce 2023. Má tak doporučení přímo „od studentů pro studenty.“

Metodická doporučení pro učitele

Pro jakoukoliv hlubší práci s filmem je vhodné podívat se na celý film (77 minut), případně na jeho kratší televizní verzi (52 minut). Doporučujeme však **promítnout delší verzi**, která Jiřího ideu ve filmu obsaženou studentům prohlubuje, fixuje a podporuje její komplexní pochopení.

Film se věnuje palčivým tématům, které souvisí nejen s průřezovými tématy environmentální výchova a mediální výchova, ale také se vzdělávacími oblastmi Člověk a společnost a Člověk a příroda. Představuje nám konkrétní návrhy řešení klimatické krize, může být tak skvělým **otevřením tématu a pocitů klimatického žalu**, který je pro současné mladé lidi přirozený a pochopitelný.

Pro potřeby otevřené diskuse je vhodné vytvořit nejprve **bezpečné prostředí k vzájemné respektující výměně názorů**. Výuka může probíhat na základě **třífázového modelu E-U-R** (Evokace, Uvědomění si významu nové informace, Reflexe). Po projekci si můžete vyzkoušet nabídnutá cvičení a pracovní listy.

„Má-li naše demokracie své nedostatky, musíme překonávat ty nedostatky, ale ne překonávat demokracii... Demokracii dělají demokrati a lepší demokracii lepší demokrati.“

Tomáš Garrigue Masaryk

Témata

- změna klimatu
- klimatický žal
- aktivismus
- globální oteplování
- dokumentární film
- resilience / odolnost
- rodina a vztahy
- význam sociálních vazeb
- občanská angažovanost
- hranice demokracie

Jak na to

Před projekcí

V případě, že film vidíte s třídním kolektivem v prostředí kina, doporučujeme zaměřit se na **přípravnou aktivitu** (otázky a odpovědi) ve škole. V ní využijete klipy z filmu nebo jen připravíte žáky na to, co je při projekci čeká. Je vhodné žáky seznámit s **problematikou globální změny klimatu**, ale také s institucemi, které se ke klimatické politice vztahují (akademické, politické, zejména mezinárodní) a které jsou zodpovědné za aktuální stav.

Po projekci

Pokud film sledujete v rámci vyučování, doporučujeme zařadit **diskusi ihned po projekci** (ideálně s diskusí, viz. nabídka na úvodní straně). Zaměřte se na emocionální doznění filmu. Zkuste si s žáky nezávazně povídat o tom, jaké pocity se dostavily, co je na filmu zaujalo, co si z něj odnášejí. Diskutujte například o tom, jestli mají pocit, že úsilí Marty a Jiřího má cenu, zda se jim návrh globální uhlíkové daně zdá realizovatelný, ale také o tom, co mu brání. Zaměřte se na vlastní iniciativu žáků (studentů) – diskutujte o tom, co oni sami mohou udělat pro snížení klimatické změny.

V případě, že není možné uskutečnit debatu se studenty přímo po projekci, doporučujeme **vhodně integrovat** do stávajících vzdělávacích oblastí nebo vyučovacích hodin (viz. návrhy níže). Témata se **dají využít i ve více hodinách**, případně mohou být nenásilně provázány a uvedeny do kontextu.

Součástí materiálu jsou také návrhy cvičení a pracovní listy, které mohou probíhat v režii učitele, nebo s pozvanými hosty. Rádi s vámi vše individuálně zkonzultujeme.

Vazby na jednotlivé vzdělávací oblasti, obory a průřezová témata dle RVP G

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova, výchova k občanství

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností má průřezové téma žákovi pomoci směřovat k porozumění sobě samému, svému okolí, vytvářet vyvážené sebepojetí a rozpoznávat a zvládat vlastní pocity. Cílem je mimo jiné hledat cesty, jak čelit zátěžím vyplývajícím z charakteru života v dané době. Film a interakce s ním nám umožňuje tvořit **kvalitní mezilidské vztahy**, brát ohled na druhé. Film ukazuje, jak důležité je být si vědom svých práv, závazků a také smysluplnost převzetí zodpovědnosti v rámci skupiny i práv a závazků druhých.

Režisérka ve filmu zprostředkovává možnost zkoumat **realie a témata každodenního života člověka**. Snímek umožňuje ilustrovat, kde vyhledávat informace a profesionální poradenství, jaké existují zdroje pomoci a organizace, které podporují jednotlivce a vztahy v době krize. Nabízí odpovědi na otázky, jak ovládneme myšlenkové postupy při **řešení problémů** a co se v této oblasti mohou dále učit. Ukazuje také prakticky složité situace, kdy musí hlavní hrdinové učinit ve svém životě rozhodnutí a důležité volby.

Jiříkovo vidění ukazuje různé **mody a způsoby komunikace** – vztah otce a dcery, komunikace s politiky, úředníky, odborníky, oslovení lidí na ulici i klimatickém summitu. Součástí komunikace tvůrců je také zpěv tematického protestsongu. Můžete se studenty **analyzovat a procvičovat různé formy komunikace**.

Příklady forem komunikace dle RVP G:

- respektující komunikace (způsoby komunikačního chování respektujícího odlišnosti názorů, postojů, kultur, národností)
- přesná komunikace (srozumitelnost, jasnost, přesnost sdělení, přesvědčování a argumentace)
- pozitivní komunikace (vyváženost negativních a pozitivních výroků, otevřenost, komunikace partnerů jako inspirace)
- tvořivá komunikace (plynulost, pohotovost, bohatost, výrazovost, nápaditost, estetizovanost komunikace)
- účelově efektivní komunikace (otevřenost, asertivnost, komunikační taktiky, účelné způsoby komunikace při spolupráci, vyjednávání a při řešení problémových, respektive konfliktních situací)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Počínání a aktivity Marty a Jiřího ukazují divákům, že je osobním příkladem snazší inspirovat ostatní, doslova je **strhnout pro myšlenku řešení klimatického rozvratu**. Představují v různých až tragikomických situacích, jak se mohou jako jednotlivci angažovat ve prospěch druhých lidí (pomoc, spolupráce, podíl na demokratickém fungování společnosti, osobní angažovanost ve společenských otázkách) a to na základě **vlastních hodnot a sociálních rolí** (vědec, pedagožka, hudebnice, otec, matka).

Autoři se snaží vyrovnat se s výzvami doby, ve které žijí a hledají cesty, jak pracovat na obecném dobru a zajistit budoucnost planety pro sebe a své děti. Uvědomují si globální význam a potenciál koncepce globální uhlíkové daně a snaží se jej prosadit na evropské úrovni.

Globální souvislosti jsou akcentovány především **účastí obou tvůrců na klimatických konferencích COP 25 v Madridu a COP 26 v Glasgow**. Společně s klimatologem Alexandrem Ačem se snaží domluvit setkání se zástupci Mezinárodního měnového fondu, Světové banky a dalších institucí a států, aby jim představili myšlenku globální uhlíkové daně a 100% dividendy.

Environmentální výchova

Základním východiskem konání režisérky Marty Kovářové, které vidíme i ve filmu, jsou pocity klimatického žalu a zodpovědnosti za naši planetu. Marta nachází nejvhodnější řešení a rozhodnutí k akci v podpoře svého otce Jiřího, který již řadu let na odborné úrovni prosazuje koncept globální uhlíkové daně. Nejedná se o pouhé přesvědčení, tento koncept je detailně promyšlen a popsán (mimo jiné v knize [Jiříkovo vidění - Jak přinutit slepici snášet kachní vejce](#) (Togga, 2023).

Koncept globální uhlíkové daně je jednoduchý – předpokládá zdanění uhlíku „přímo u zdroje“, tedy u společností, které těží fosilní paliva a tyto zdroje zpeněžují (těžební a ropné společnosti). Vybrané peníze by se pak měly přerozdělit všem občanům na planetě bez rozdílu. Výsledkem je pak zdražení všech výrobků s vyšší uhlíkovou stopou (např. plastové výrobky, dovážené ovoce a zelenina...) a zatraktivnění těch, které mají naopak uhlíkovou stopou minimální.

[Pracovní list 6](#) se zabývá naším nákupním košem právě z hlediska uhlíkové zátěže.

Mediální výchova

V mediální výchově můžeme na film nahlížet jako na zápas a snahu o sdělení složitého tématu, ke kterému autoři hledají vhodné prostředky sdělení a

hromadného šíření. Média o událostech referují výběrově. Konkrétně je tato situace patrná při živém vystoupení Alexandra Ače v České televizi, kdy mluví v přímém vstupu ze summitu OSN v Glasgow. Marta na jeho vystoupení reaguje dotazem, proč se neptají na účast českých zástupců.

Cílem mediální výchovy v kontextu filmu je také podpořit schopnost argumentace tím, že ho naučí vyhledávat „nedořečená“ místa v textu (zamlčené otázky, manipulaci slovem i obrazem, apod.). Můžete studentům promítnout výše zmíněnou část filmu a diskutovat o tom, proč a na co se média (ne)ptají, nebo jak velký dávají prostor občanským aktivistům.

Žák:

- (prověřuje) vztah mezi mediálními produkty a skutečností (mediální „reprezentace“ skutečnosti, vztah zpravodajství a skutečnosti, vztah fikce a skutečnosti, „hra“ se skutečností, relevance a věrohodnost informačních zdrojů a informací)
- (zjišťuje, jak funguje) organizace práce v médiích: jak vzniká zpráva

Vzdělávací oblasti

Český jazyk a literatura

Součástí hodiny Českého jazyka může být po projekci samostatný úkol napsat **projev pro Klimatický summit OSN (viz. cvičení 1)**. Další možností je řízená **diskuse** zaměřená na témata klimatické změny, aktivismu, hranic demokracie, s cílem vytvořit esej či slohové cvičení, které popíše osobní vztah studenta k výše uvedeným tématům.

Očekávané výstupy (Životní prostředí)

Žák:

- při tvorbě vlastního textu mluveného i psaného využívá základní principy rétoriky
- v písemném i mluveném projevu volí vhodné výrazové prostředky podle jejich funkce a ve vztahu k sdělovacímu záměru, k dané situaci, kontextu a k adresátovi; vysvětlí a odůvodní význam slov v daném kontextu
- volí adekvátní komunikační strategie, zohledňuje partnera a publikum; rozeznává manipulativní komunikaci a dovede se jí bránit

Jako součást vazeb na obor Český jazyk a literatura je přiložen [Pracovní list č. 1: Projev v OSN / Projekt - Co mě štve v mém okolí](#).

Člověk a příroda / Přírodopis

Naplnění očekávání v oblasti Člověk a příroda předpokládá mimo jiné „*předvídání možných dopadů praktických aktivit lidí na přírodní prostředí a ochranu životního prostředí, svého zdraví i zdraví ostatních lidí.*“ (RVP G). V tomto ohledu je tedy možné se se studenty bavit o základních principech globální uhlíkové daně a jejím dopadu na zmírnění klimatické změny, případně o dalších možných opatřeních (např. emisní povolenky, národní uhlíkové daně...). Důraz je kladen na hledání vlastních možností zapojení a osobní iniciativu (jako je tomu v případě Jiřího a Marty ve filmu).

Očekávané výstupy (Ekologie)

Žák:

- používá správně základní ekologické pojmy
- objasňuje základní ekologické vztahy

Očekávané výstupy (Životní prostředí)

- zhodnotí některá rizika působení přírodních a společenských faktorů na životní prostředí na lokální, regionální a globální úrovni

Žák:

Jako součást vazeb na oblast Člověk a příroda je přiložen [Pracovní list č. 1: Projev v OSN / Projekt – Co mě štve v mém okolí](#) a [Pracovní list č. 6: Můj nákupní košík](#).

Filmová/audiovizuální výchova

Vzdělávací obsah doplňujícího vzdělávacího oboru Filmová/audiovizuální výchova můžete naplnit zaměřením na samotnou formu zpracování dokumentárního filmu a způsob vyprávění a rozvoje příběhu. Žáci se mohou věnovat nejen reflexi shlédnutého filmu, ale také přípravě námětu vlastního filmu, reportáže nebo sdělení. Ve F/AV můžete pracovat také se scénosledem a rozebrat se studenty způsob, jakým je film vyprávěn.

Očekávané výstupy (z RVP pro Gymnázia)

Žák:

- formuluje názor na vybrané filmové/audiovizuální dílo a porovnává ho s názorem ostatních, v diskuzi zaujímá postoj k zobrazovaným etickým hodnotám a estetickým kvalitám sledovaného filmu nebo televizního programu

Další práce s filmem

Cvičení 1

Projev v OSN (Český jazyka a literatura, dramatická výchova, výchova k občanství, angličtina)

Poznámka pro učitele: Cvičení má 2. části – Projev v OSN a Co mě štvě v mém okolí (Český jazyka a literatura, dramatická výchova, Výchova k občanství). Cílem je pochopit souvislosti globálních a lokálních rozhodnutí, které mohou ovlivnit změnu klimatu. Je možné je realizovat samostatně nebo společně.

Představte studentům situaci, ve které jsou pozváni na Mezinárodní panel OSN o klimatu a dostanou prostor přednést projev před všemi delegáty. Na svůj projev mají 5 minut. Ani více, ani méně. Co delegátům sdělí?

Při psaní projevu si studenti vyzkouší formulační dovednosti a následně své komunikační schopnosti při samotné prezentaci. V samotném projevu by měli zdůraznit odpovědi na následující otázky:

- Co byste delegátům sdělili?
- Jak byste projev strukturovali?
- Co je důležité dodržovat, pokud mluvíte pro široké plénum lidí?
- Co může panel OSN proti změně klimatu dělat?

Způsob provedení

Studenti mají přednést vlastní projev a představit si, že třída (spolužáci) jsou delegáti OSN. Důležité je, aby jeden nebo více studentů přednesli připravený proslov a vyzvali přítomné (delegáty) k činu. Motivujte delegáty k celosvětové spolupráci a konkrétním krokům ke snižování emisí CO₂. Ostatní studenti mohou zastávat role delegátů jednotlivých kontinentů, či států a mohou formulovat své argumenty pro i proti – například na základě surovinových map či faktů o emisích.

Další doporučení

- po zhlédnutí filmu můžete zkusit konstruktivně obhájit nebo zkritizovat Jiřího návrh globální uhlíkové daně
- pro další vyhodnocení přednesu je vhodné nahrát projev na mobilní telefon / kameru a kriticky zhodnotit záznam projevu

V rámci hodiny můžete zapojit další studenty ze třídy, kteří mohou pracovat v týmech, vytvořit tvůrčí skupiny a rozdělit si role. Další role vedle autora projevu mohou být:

- autor projevu (ghostwriter)
- moderátor diskuse
- tiskový poradce mluvčího
- média / kameraman, novinář

Anglický jazyk

Projev si mohou studenti připravit i v anglickém jazyce, což je oficiální jazyk Organizace spojených národů. Příprava a přednes projevu tak mohou být součástí rozvoje znalostí a konverzačních dovedností v anglickém jazyce.

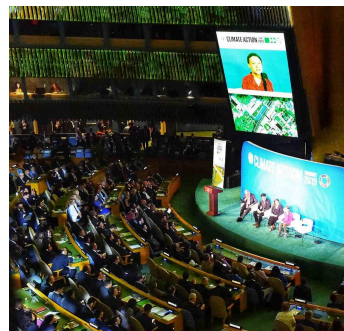
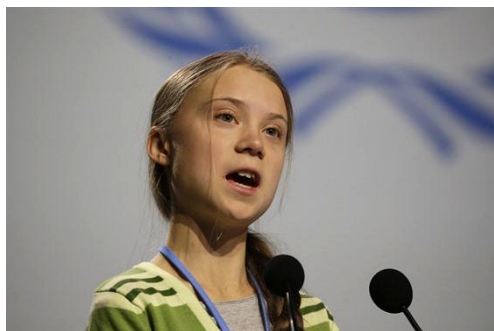
Odborné podklady k přípravě projevu:

- [Surovinové mapy světa](#)
- [Fakta o klimatu – dohody a legislativa](#) (obsahující přehledné infografiky)
 - [Světové emise přepočtené na osobu](#) (infografika)
 - [Světové emise vybraných států](#) (infografika, mapy)

Další prameny

Dále si můžete spolu se studenty prohlédnout a analyzovat [interaktivní světovou mapu](#), která ukazuje na jedné straně emise jednotlivých států, na straně druhé její zranitelnost vůči klimatické změně.

Tip pro učitele: motivujte žáky tím, že podpoříte závažnost situace. Můžete jim pustit [sestřih projevů z COP 26 v Glasgow](#).

Cvičení 2

Alternativní konec filmu (Výtvarná výchova, Dramatická výchova)

Zadání

Po zhlédnutí filmu můžete se studenty připravit **tvůrčí hodinu**, která rozvíjí jejich kreativitu, zapojuje fantazii a schopnost řešit problémy. Ve filmu je scéna, ve které Marta přemýšlí, jak dál pomoci šíření myšlenky globální uhlíkové daně.

Kontext

Sociolog na lodičce řekl Jiřímu, že největší problém je, že s lidmi zachází jako a atomy ve své laboratoři. Co to znamená? Jaké poučení si z toho Jiří měl vzít?

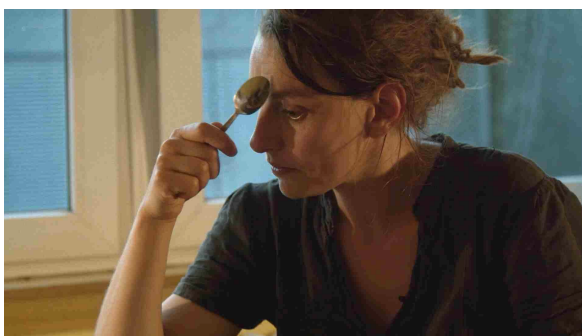
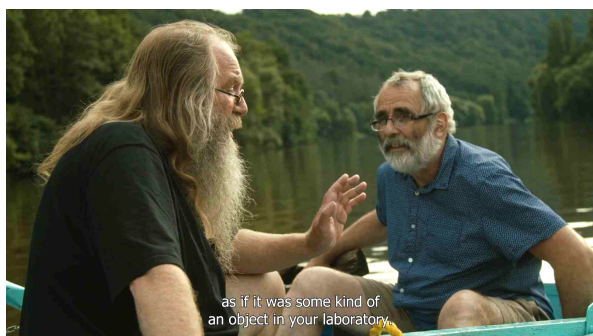
Zkuste v okamžiku, kdy Marta dumá nad tím, co by mohli udělat, spolu se studenty film vědomě přerušit. Můžete jim tuto scénu znovu přehrát (od 51. minuty).

Studenti mohou individuálně či ve skupinách navázat vlastním koncem (vlastní konec může mít různou podobu nebo žánr, může to být například i sci-fi).

Pokračování příběhu může mít podobu:

- krátké scénky
- volného vyprávění
- kresleného storyboardu (náročnější realizace)
- fotorománu (náročnější realizace)

Scéna k připomenutí obrázkem:

V tomto cvičení jsou rozvíjeny klíčové kompetence: občanská, sociální a personální, komunikativní, k řešení problémů

Cvičení 3

Producent filmu (Filmová / audiovizuální výchova)

Žáci se dostanou do role producenta filmu. Přemýšlí, jak filmem oslovit co nejvíce diváků, jak je neodradit komplikovaným tématem.

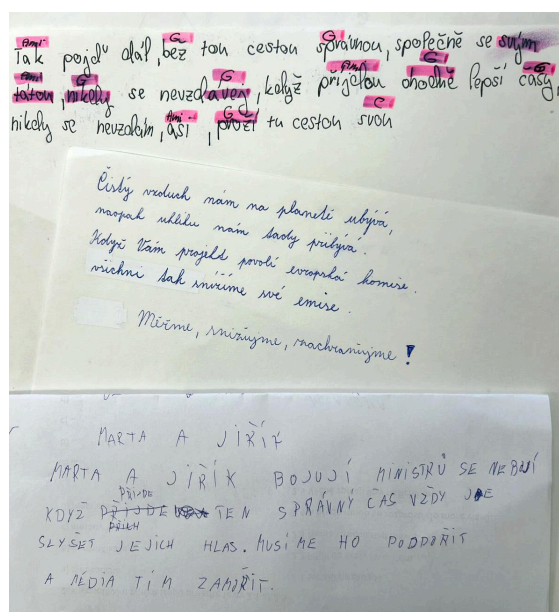
Ve dvojicích připraví základní propagační materiály:

- slogan k filmu na plakáty (případně více sloganů)
- popisek / anotaci filmu (2-4 věty)
- případně i vizuál samotného plakátu

Mohou použít libovolné výtvarné techniky.

1. Zamyslí se nad názvem filmu. Jak by jej nazvali sami, pokud by mohli rozhodnout a chtěli oslovit co nejvíce potenciálních diváků.
2. Vymyslí krátký a stručný, pokud možno zapamatovatelný provokativní slogan filmu. Případně celou sérii sloganů.
3. Napíše krátkou anotaci, kterou mají zaujmout festivaly a kina.
4. Nakreslí nebo vytvoří koláž, která bude sloužit jako vizuál.

Studenti mohou tvůrcům filmu své práce zaslat na marta.svoboda@gmail.com a zkusíme je reálně využít při prezentaci filmu.

Cvičení 5

Píseň / báseň / slogan / transparent (hudební výchova, český jazyk a literatura, výtvarná výchova)

Ve filmu jsme viděli záběry ze studentské stávky, kde významnou roli hrály úderné transparenty a slogany. Představte si, že se rozhodnete se spolužáky takové stávky zúčastnit.

1. Vymyslete zvukný slogan / píseň / báseň (haiku) a prostřednictvím krátkého vystoupení jej představte ostatním (a ideálně ji naučte celou třídu).

Promyslete si:

- co chcete nejdůležitějšího sdělit?
- co udělat proto, aby byl slogan zapamatovatelný?

2. Návrh transparentu na demonstraci

- jako alternativu můžete vyzkoušet zvolit slogan a výtvarně je zpracovat do transparentu na demonstraci.

Pomůcky pro realizaci cvičení:

- velké archy papíru (A1, A2) / kartony / baličák / geotextilie / jiné objekty
- tlusté fixy, barvy, štětce / spreje / lepicí pásy
- hudební nástroje (volitelné)

Cvičení 6

Planeta hlasů (Hudební výchova, dramatická výchova)

Planeta hlasů - voice band - žáci si vyberou entitu, kterou chtějí zastupovat (lesy, vody, savce, ptáky, lidi, požáry...) a ve skupinkách si vymyslí svůj hudební motiv, který lze jednoduše zasmyčkovat (používají svůj hlas, tělo, či věci ve třídě, venku) Ke svému opakovacímu motivu domyslí též jednoduchou choreografii. Postupně se všechny entity "dirigentovi" představí.

Jeden žák v roli dirigenta země tento orchestr řídí jednoduchými pokyny, které jim předství:

Čtyři parametry tónu (upřesnění práce se zvukem - převzato od Petra Váši)

Dirigentská gesto: sbor reaguje:

Pohyb dlaně nahoru a dolů — výška a hloubka tónu (melodie).

Pohyb dlaně od sebe a k sobě — hlasitý a tichý tón (dynamika).

Otevřená nebo zavřená dlaň — délka tónu nebo pauzy (rytmus).

Gesto doprovázené mimikou — výraz (barva).

Otevřít pěst = spust' motiv

Zavřít pěst = přestaň hrát motiv

Sólo - gesto „otevření kabátu“ (ala exhibicionista) na sólistu

Poznámka:

Po projekci za účasti autorky Marty Kovářové je možné tento workshop realizovat pod jejím vedením.

Prameny

Videa

- [trailer filmu](#)
- klip [Climate Lament](#) (Marta na běžkách)
- klip [Tax The Carbon Globally / My Daddy Always Knew What to Do](#)
- [Bude jednotná celosvětová uhlíková daň řešením klimatického rozvratu?](#) (Přednáška a panelová diskuse na téma)
- [sestřih projevů řečníků na COP 26 v Glasgow](#)

Ostatní

- <https://globalcarbontax.eu> Jiřího webové stránky o globální uhlíkové dani
- Kniha [Jiříkovo vidění](#) (Togga, 2023)
- Výukové materiály Naše planeta, naše budoucnost (metod. portál RVP)
 - [příčiny klimatických změn](#)
 - [dopady klimatických změn](#)
- Fakta o klimatu: <https://faktaoklimatu.cz/>
 - [Světové emise přepočtené na osobu](#) (infografika)
 - [Dohody a legislativa](#) (obsahující přehledné infografiky)
 - [Světové emise vybraných států](#) (infografika, mapy)
- [Interaktivní světová mapa](#)
- [Surovinové mapy světa](#)

Slovníček

Globální uhlíková daň

Jedná se o globální poplatek za těžbu fosilních paliv, jehož cílem je účinně snížit celosvětové emise CO₂. Poplatek zvýší cenu výrobků s vyšší uhlíkovou stopou a naopak sníží ty s malou emisní zátěží. Vybraný poplatek by měl být (v nejjednodušší variantě) zpětně rozdělen občanům na celém světě v podobě 100% dividendy. Podrobněji je celý mechanismus popsán v knize [Jiříkovo vidění, aneb Jak donutit slepici aby snášela kachní vejce](#). Podrobnosti jsou dostupné také v anglickém jazyce na [tematickém webu](#), nebo přímo český článek [zde](#).

Klimatický žal

Klimatický žal (někdy také environmentální žal, environmentální úzkost, ekologická úzkost) je psychologická reakce na ztráty způsobené změnou klimatu nebo ničením životního prostředí. Stejně jako v případě žalu a smutku nad ztrátou blízkého či smrtí je nezbytné i klimatický žal přijmout a prožít. Přestože je téma environmentálního žalu nesmírně psychologicky složité, existují některá doporučení, která mohou přispět k vyřešení tohoto žalu. Jedním z možných řešení, jak se vypořádat s environmentálním žalem, může být proaktivní přístup.

Mezinárodní konference OSN o změnách klimatu (zkratka COP)

Poprvé se konference jako Konference OSN o životním prostředí člověka konala ve Stockholmu, ve Švédsku ve dnech 5.-16. června 1972. Jednalo se o vůbec první konferenci, která se zabývala životním prostředím a podmínkami. V roce 1995 na ni navázala Konference OSN o změně klimatu, která se koná každoročně ve vybrané metropoli na celém světě. Účastní se jí zástupci jednotlivých států světa, kteří hledají dohodu na právně závazných povinnostech ve vztahu ke změně klimatu a emisím skleníkových plynů. Mezi nejvýznamnější summity patřila konference v Paříži v roce 2015, kde byla podepsána tzv. Pařížská dohoda. Marta a Jiří ve filmu navštíví summity v Madridu (2019) a Glasgow (2021).

Aktivismus (artivismus)

Aktivismus (z lat. activus = „činný, aktivní“) je termín označující intenzivní prosazování určitých cílů z vlastního přesvědčení, tedy osobní motivace v nejrůznějších oblastech společenského života. Spočívá ve snaze prosazovat, bránit nebo zavést politickou, sociální, ekonomickou či ekologickou reformu s cílem zlepšení společnosti. Mezi formy aktivismu patří například politické kampaně, pouliční pochody, bojkoty, stávky, demonstrace, petice, psaní dopisů politikům nebo do novin, hladovky a další. Člověk může také vyjadřovat aktivismus prostřednictvím různých forem umění, což nazýváme jako artivismus.

Mitigace

Mitigace znamená předcházení ve smyslu zmírnění či zpomalení změny klimatu, tedy především snižování emisí skleníkových plynů (tedy nejen CO₂, ale i metanu, N₂O a dalších). Nejčastěji je s mitigací spojována redukce vypouštění skleníkových plynů nebo úspora energie či výroba zelené energie. Příkladem mitigačních opatření je technologická změna či náhrada, která snižuje vstupy zdrojů a snižuje emise. Rovněž to může být zvýšení procenta lesů nebo ukládání CO₂ do biomasy.

Adaptace na změnu klimatu

Jedná se o proces přizpůsobení se aktuálnímu nebo očekávanému klimatu a jeho účinkům. V lidských systémech se adaptace snaží zmírnit škodu, vyhnout nebo využít příležitosti. V některých přírodních systémech může lidský zásah usnadnit přizpůsobení se očekávanému klimatu a jeho dopadům. Úspěšná adaptace na změnu klimatu je jakákoli úprava, která vede ke snížení zranitelnosti vůči dopadům změny klimatu na stanovenou úroveň, aniž by byla ohrožena kvalita životního prostředí a ekonomický a společenský potenciál rozvoje.

Zranitelnost vůči klimatu

Zranitelnost vůči klimatu ([ND-GAIN](#) neboli Notre Dame Global Adaptation Initiative) definuje zranitelnost vůči klimatu jako míru vystavení země negativním dopadům změny klimatu, její citlivosti a schopnosti se jim přizpůsobit. Měří celkovou zranitelnost v šesti sektorech zajišťujících život – potraviny, voda, zdraví, ekosystémové služby, lidská obydlí a infrastruktura.

Jestli se vám film a materiály přišli fajn, neváhejte o nich dát vědět ostatním, nebo napište tvůrcům co zlepšit
Děkujeme.

Kontakty na tvůrce, více informací k filmu a tématu na:

<https://www.filmjirikovovideni.cz/>

<https://www.filmjirikovovideni.cz/>